

Gebouwenbeleid in de regio

Een korte beschouwing bij het ingezette beleid m.b.t. kerkgebouwen in een regio, mede naar aanleiding van de eerste rapportages van onderhoudskosten in een aantal regio's.

Aanleiding en achtergrond

In de beleidsnota van het bisdom van Haarlem: *Nieuwe Tijden Nieuwe Wegen*, mei 2004, worden parochies gevraagd beleid m.b.t. kerkgebouwen te ontwikkelen. Letterlijk staat er: "Van de dekenaten wordt verwacht dat zij zich opstellen als actieve gesprekspartners voor parochies en regio's en de functionaliteit van kerkgebouwen op de agenda houden. Het bisdom zal hiervoor een handreiking ontwikkelen. Bij aanvraag voor goedkeuring van omvangrijke restauratieprogramma's zal de econoom dan ook naar de mening vragen van de regio en het dekenaat".

In de brief van 26 januari 2006 aan de parochiebesturen dringt Mgr. Punt nog eens extra aan op het ontwikkelen van een gebouwenbeleid per regio. In de brief van 23 augustus 2006 over de Nieuwe Dekanaten wordt aan het slot door de Bisschop megedeeld dat met instemming van de REA en op kosten van de Stichting Fonds voor Kerkenbouw, Monumentenwacht Noord Holland per regio een Meerjarenonderhoudsplan van alle kerkgebouwen en andere opstallen zal maken, zowel van de monumentale als de niet-monumentale kerkgebouwen, zodat de regio's een objectief vastgesteld kostenplaatje per regio hebben. Hiermee is een handreiking geboden om voornoemd beleid te ontwikkelen.

Acht regio's

Inmiddels zijn acht regio's door Monumentenwacht bezocht en in kaart gebracht. De bevindingen worden teruggerapporteerd naar de parochies. Na de formele vaststelling van de rapportage, ontvangt ook het bisdom een exemplaar. Vanuit de Diocesane Commissie Regiovorming en Kerkopbouw gaat er daarna een totaaloverzicht naar de parochies van de betreffende regio met het uitdrukkelijk verzoek een en ander in regioverband te bespreken.

Uit een overzicht van de onderhoudskosten van de eerste acht regio's met 46 parochies staat de teller op totaal € 19.748.035,- voor de komende zes jaar. Omgerekend naar het hele bisdom komen we wellicht uit op een bedrag van zo'n 70 miljoen euro aan onderhoudskosten voor de jaren 2008-2013.

Soms zetten parochies vraagtekens bij onderhoudsposten, geven als reactie terug dat sommige posten subsidiabel zijn of dat voor onderhoud geld is gereserveerd. Hoewel dat allemaal waar is, maakt het in ieder geval duidelijk dat ongewijzigd beleid leidt tot een financieel drama. Het belangrijkste signaal van deze rapportage is dan ook de noodzaak om een regiobeleid te ontwikkelen.

De bedragen lopen per regio – mede afhankelijk van het aantal parochies – sterk uiteen. Een kleine regio heeft nog geen miljoen euro aan onderhoudskosten. Daar staan verschillende regio's met 1.5 à 2 miljoen tegenover en twee regio's met resp. 3.7 en 5.9 miljoen euro.

Concreet voorbeeld

We nemen als voorbeeld een regio die er uitschiet met een totale onderhoudslast van 5.9 miljoen. Als we de kosten van andere gebouwen dan kerkgebouwen en pastorieën er vanaf halen, dan gaat het nog om: 5.4 miljoen euro.

Deze regio heeft op dit moment 7 parochies met ieder een eigen kerkgebouw. Twee daarvan zijn een rijksmonument. Samen hebben zij in hun bestand per 01.01.07 16.798 katholieken

met 1305 kerkgangers in een weekend. De komende tien jaar zal het aantal parochianen met 19% afnemen tot 13.169 volgens een prognose van het KASKI. Een prognose over kerkgangers is (nog) niet beschikbaar.

De inkomsten van de zeven parochies zijn op dit moment € 996.000 (dood en levend geld!). Alleen al aan het onderhoud van de gebouwen zouden de parochies de komende zes jaar dus bijna alle inkomsten moeten besteden. Hoe vaak worden overigens de kosten bij de feitelijke uitvoering van het onderhoud niet overschreden? Dan kun je namelijk pas goed zien hoe een en ander er voorstaat. En dan hebben we het nog niet over de kosten voor de pastorale bezetting (zo'n 18 % in deze regio), de kosten voor het lopende pastoraat/activiteiten, de kosten voor energie, afdrachten aan dekenaat en bisdom, laat staan voor nieuwe impulsen in het kader van missionair beleid.

Dat het bisdom aandringt op een gebouwenbeleid is dus vooral een gedeelde zorg over de toekomst. Met deze wetenschap kunnen we niet anders dan de parochiebesturen en pastores in regioverband vragen met steun van bisdom en dekenaat een andere koers in te slaan. Beter dan gewoon doorgaan tot we noodgedwongen tot een koude sanering moeten overgaan. Daarmee lopen we het risico van willekeur en het moeten nemen van beslissingen die vanuit pastoraal oogpunt juist niet verstandig zijn.

Martin Frederiks,
Secretaris van de DCRK
November 2007.